

„Ti azért így imádkoztatok!”

Igehirdetések az úri imádságról

┌

┐

└

┘

„Ti azért így imádkozzatok!”

Igehirdetések az úri imádságról

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem
igehirdetés-sorozata
a debrecen-józsai református gyülekezetben
Szervező: Gacsályi Zsolt lelkipásztor

Szerkesztő: Dr. Kustár Zoltán

Debrecen
2016

„Ti azért így imádkoztatok!” Igehirdetések az úri imádságról
A Debreceni Református Hittudományi Egyetem
igehirdetés-sorozata a debrecen-józsai református gyülekezetben
Szervező: *Gacsályi Zsolt lelkipásztor*

Technikai szerkesztő: *Szilágyiné Asztalos Éva*

Szerkesztette: *Dr. Kustár Zoltán*

© Debreceni Református Hittudományi Egyetem

ISBN: 978-963-8429-88-9

Kiadja: Debreceni Református Hittudományi Egyetem
Felelős kiadó: *Dr. Bölcskei Gusztáv rektor*
Debrecen, 2016

Nyomdai munkálatok: Kapitális Nyomdaipari Kft.
Felelős vezető: *Kapusi József*

„Mert tied az ország, a hatalom és a
dicsőség mindörökké. Ámen.”
(Mt 6,13)

Lekció:

„Ezt az ígét mondta az Úr Jeremiásnak a szárazságról: Gyászba borult Júda, kapuiban ájuldoznak, gyásznak országszerte, Jeruzsálemben jajkiáltás hangzik. Az előkelők vízért küldik szolgálóikat; azok a ciszternákhoz mennek, de vizet nem találnak. Üres edényekkel térnek vissza, szégyenkeznek, pirulnak, fejüket eltakarják. Rettegnek a termőföld miatt, mert nem volt eső az országban. Szégyent vallanak a szántóvetők, fejüket eltakarják. Még a szarvas is, ha megellett a mezőn, otthagya borját, mert nincsen fű. A vadszamarak ott állnak a hegytetőkön, levegő után kapkodnak, mint a sakálok, tekintetük elhomályosul, mert nincsen fű. Ha bűneink ellenünk szólnak is, tégy jót velünk, Uram, a te nevedért! Mert számtalanszor elpártoltunk, vétkeztünk ellened! Ó, Izráel reménysége, szabadítója a nyomorúság idején! Miért lennél olyan, mint az ország jövővénye, vagy mint a vándor, ki csak éjjelre tér be? Miért lennél olyan, mint a riadt férfi, vagy mint a vitéz, aki nem tud segíteni? Hiszen te közöttünk vagy, Uram, rólad neveztek el minket: ne hagyj el bennünket!

Ezt mondja az Úr erről a népről: Úgy szeretnek ideoda futkosni, nem sajnálják a lábukat, ezért nem kedveli őket az Úr. Most emlékezetbe idézi bűnüket, és számon kéri vétkeiket. Ezt mondta nekem az Úr: Ne imádkozz ennek a népnek a javáért! Ha böjtölnek, nem hallgatók esdeklésükre. Ha égőáldozatot vagy ételáldozatot mutatnak be, azok sem lesznek kedvesek előttem. Sőt fegyverrel, éhínséggel és dögvésszel irtom ki őket. Én így szóltam: Ó, Uram, Uram! Hiszen a próféták ezt mondogatják nekik: Fegyvert nem láttok, éhínség nem tör rátok, sőt igazi békességet adok nektek ezen a helyen. De az Úr ezt felelte nekem: Hazugságot prófétálnak a próféták az én nevemben. Nem küldtem őket, nem adtam parancsot nekik, nem is szóltam hozzájuk. Hazug látomást, hiábavaló jóslatot és maguk koholta csalárd-ságot prófétálnak nekik. Azért így szól az Úr ezekről a prófétákról: Az én nevemben prófétálnak, pedig én nem küldtem őket! Mégis ezt mondogatják: Nem lesz ebben az országban fegyver és éhínség! – De majd ezeknek a prófétáknak fegyver és éhínség miatt lesz végük. Az a nép pedig, amelynek prófétálnak, ott hever majd Jeruzsálem utcáin az éhínség és a fegyver miatt, és nem lesz, aki eltemesse őket és feleségüket, fiaikat és leányaikat. Így zúdítom vissza rájuk saját gonoszságukat.

Mondd el nekik ezt az ígét: Szememből éjjel-nappal hullanak a könnyek, nem apadnak el. Mert súlyos sebet kapott népem szűz lánya, igen fájdalmas csapást. Ha kimegyek a mezőre, fegyverrel megöltek látok, ha bemegyek a városba, éhínségtől szenvedőket. A próféták és a papok pedig olyan ország felé kelnek útra, amelyet nem ismernek!” (Jer 14,1–18)

Szeretett Testvéreim!

Az elmúlt héten ez a gyülekezet egyre előrébb és előrébb juthatott az Úr imádságának megértésében kollegáim, testvéreim segítségével. Sorba vettük az egyes kérdéseket, és most elértük a legvégéhez, amit egészen biztosan jelez az is, hogy a felolvasott szakasz utolsó szava az „Ámen” volt. De e nélkül is tudnánk, hogy ez már a vége, *„mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség”*. Ugyan mi következhetne még ez után?

Az Istennel járó ember már legkevesebb háromezer éve tudja azt, hogy ha meghódol Isten előtt és leborulva azt mondja: „Uram, mindez a tiéd!”, akkor nincs tovább. Akkor véget ér az imádság is, mert nincs miről beszélni tovább. Kálvin azt írja egy helyen, hogy ez a mondat az a része az Úr imádságának, ami voltaképpen ott van az elejétől kezdve a végéig, mert az Úr imádsága mindenestől arról szól, hogy Isten nagy, dicsőséges és felséges (Inst. III.20.35). Szeretteim, amikor eljut odáig az Istennel járó ember, hogy kimondja: Uram, tied az ország, tied a hatalom, sőt: a dicsőségen keresztül minden a tied!, akkor nemcsak az imádságát fejezte be, hanem az életének egy szakaszát is. Az az ember, aki ezt hittel ki tudja mondani, megsejtett valamit abból, hogy kicsoda ő, és kicsoda az Úr.

Az Úré az ország. Olyan egyszerűnek tűnik ez, mert mi magyarok is megszoktuk, hogy időnként följajánlják az országot – valakinek. Csak nem mindegy, hogy kinek. Mi magyarok megszoktuk azt is, hogy időnként megmondják nekünk, hogy ki a mi barátunk, aztán előfordulhat, hogy egy-két évtized múlva azt mond-

ják: nem úgy van az! Jeremiás próféta feledhetetlen módon hívta fel a figyelmet arra, hogy egyvalakinek a kezében van ez az ország, és a föld minden országa, és ez az egyvalaki az Úr. Végighallgatva a próféta kemény, kicsit kíméletlen szavait; a könyörgést és a választ, amelyben Isten kijelenti, hogy ne is imádkozzon a népért, azt gondolhatjuk, hogy Isten felfoghatatlanul kegyetlen ítéletre jutott el. Talán egészen odáig, hogy azt mondja: Nem akarok tudni rólatok soha többé! Itt a földön előfordul, hogy barátok ellenséggé lesznek, vagy ellenségek egyik napról a másikra szövetségessé válnak, majd fel is bontják a szövetséget, és talán újra kibékülnek... Az Úrhoz is próbálhat így közelíteni valaki, de Isten ezt a kapcsolatot nem fogja fenntartani. A lényeg azonban talán nem is ez. Amikor Isten kijelenti, hogy a prófétának még a könyörgésére sem kíváncsi, ha ezt a népet viszi elé, a harag ellenére ez is elhangzik: *„hullajtom a könnyemet éjjel és nappal”*. Attól, hogy eljött az ítélet ideje, még Isten nem fordul el az övétől, még látja, ami történik. Látja, hogy ki mit tesz, és látja, hogy ki miben reménykedik.

Ha végignézzük Izráel történetén, ahogy az a Szentírásban előttünk áll, megértjük, miért kellett Jeremiásnak ezt a kellemetlen küldetést betöltenie. A pusztai vándorlástól kezdve több száz éven át játszotta Isten népe azt az Úrral, amit minden kor politikai hatalmasságai szoktak játszani saját korukban: melléd állunk – hátat fordítunk neked. Veled kötünk szövetséget – felrúgjuk a szövetséget. Segítségül hívunk – megtagadunk téged. Több száz éven át. Ezután mondta az Úr: Elég!

„Mert tied az ország...”

Ugyanakkor nagyon könnyű lenne azt mondani a Miatyánk zárásának fényében, hogy mivel az Úré az ország, az ország dolgaiért csak kevesek felelősek. Ne felejtsetek el, hogy ez a mi könyörgésünk, és nekünk kell megvallani, egyenként, a legkisebbeknek is, hogy hisszük: „tied az ország”. Ebben benne van a keresztyén ember mély meggyőződése, amivel képes túllátni a látható kereteken, és túl tud látni az éppen aktuális ál-próféták okoskodásán is. Jeremiás korában is voltak, akik félrevezették a népet, Isten mégsem csak őket, hanem a népet is számon kérte! Amikor mi, keresztyén emberek elfogadjuk Krisztus értünk hozott áldozatát, akkor ezzel a felelősséget is magunkra vesszük: soha többé nem mondhatjuk azt, hogy mások engesztelődjenek ki az Úr előtt, mások intézzék el, amit csak és kizárólag a mi megtérésünk oldhat meg a mi életünkben. Az, hogy az Úré az ország, nem azt jelenti, hogy mi számon kérhetjük a világi hatalmasokat: miért nem látszik az országon, hogy az Úré? Az imádság zárómondata a mi felelősségünkre irányítja a figyelmet.

Testvéreim, az is elhangzik, hogy „tied a hatalom”. Az Úré a hatalom. Mit jelent ez? Amikor az Újszövetség a hatalomról beszél, akkor elsősorban nem valamiféle földi hatalmasságról, hanem az Isten erejéről szól, ami képes arra, hogy megtartsa minket az Úr mellett. Istennek van hatalma, Istennek van ereje, ami a hitünk alapja lehet. Isten hatalma lehetőséget ad nekünk, hogy Őrá hagyatkozhassunk, építkezhessünk. Isten hatalma mindenekelőtt azt szolgálja, hogy Ő meg tudja őrizni azokat, akik az övéi.

Szeretteim, Istené a dicsőség. Itt talál el bennünket igazán ez az ige, mert ez az a pont, amikor egy fájdalmas kérdőjel áll előttünk. A kérdés így hangzik: akár csak az elmúlt héten, akár csak az elmúlt hónapban kinek, minek adtuk meg a dicsőséget az Úr helyett? Kire, mire tekintettünk jólétünk, kényelmünk, boldogulásunk forrásaként? Kitől, mitől reméltük azt, hogy meg tud őrizni bennünket, hogy jó útra tud vezetni minket? Mert eredetileg a dicsőség megadása valami ilyesmit jelentett. Az Úr dicsőségének képe eredetileg éppúgy az emberi világból jön, mint az, hogy az Úr az ország, hogy Ő a legfőbb hatalom letéteményese. A dicsőség esetében ez annyit jelentett, hogy dicsőséges volt az az ember, aki vagyona vagy különleges képességei okán kiérdemelte a közösség megbecsülését, aki tiszteletet érdemlő volt. Az ember keresi ezeket a dicsőségforrásokat, és vágyik arra, hogy ő maga ilyen dicsőséges emberré legyen. Olyan dicsőséges emberré, akire felnéznek, akire figyelnek, aki ha belép valahová, akkor ott mindenki elhallgat, talán mindenki feláll a helyéről. Igen, az ember keresi mindezt magának, és nagyon nehezen látja be, hogy az imádságunk végén épp erről mondunk le. De kérdés, hogy lemondunk-e.

Isten nem jelenti ki magát mindig közvetlenül, hanem gyakran elrejtőzködik előlünk. Megtalálhatjuk, de keresni és kutatni kell Őt. Keresni és kutatni kell ehhez az Ő kijelentését, az Ő igéjét, és hívni kell, hogy utat találjon a mi életünkbe is. Az Ószövetségben azonban legalább kétszer arról is olvasunk, hogy Isten elrejtőzködése mellett is feltár magából valamit, ami elérhető és felkutatható. A pusztában használt kijelentés sátrá-

„Mert tied az ország...”

hoz, valamint a jeruzsálemi templomhoz kapcsolódóan van szó arról, hogy Isten, aki uralkodik az egeken, sőt az egek sem fogadhatják be Őt, dicsőségét odahelyezi ezekre a helyekre (ld. 2Móz 40,34; 1Kir 8,10–11; Ez 43,2–5). Azért, hogy az az ember, aki odajárul, valamit megsejthessen az Ő tökéletességéből. Valaki egyszer azt mondta, hogy Isten dicsősége olyan, mint a tűz. Azért szép ez a kép, mert a semmi nem tud lángra kapni, nincs olyan, hogy a semmi ég. Lángra tud kapni egy gyufaszál, egy fahasáb, lángra tud kapni egy darab papír vagy bármi más, de a semmi nem tud égni. Ha az Isten dicsőségére úgy tekintünk, mint a lángra, akkor megértjük, hogy Isten lényege a láng mögött van; az Ő dicsősége valóságát jelzi. Isten megjelenik, ad számtalan jelet és csodát, amelyek mind az Ő dicsőségét hordozzák, mind Istenre mutatnak rá. Amikor Isten beavatkozik a történelem menetébe, akkor az Isten akaratát fogja hordozni – és ha Isten a mi életünkbe avatkozik, akkor pontosan ugyanez történik. Ha átélünk egy csodálatos szabadulást, egy nem is remélt gyógyulást, egy szerencsés kimenetelű balesetet, vagy ügyünk jóra fordulását (noha már nem is bízunk benne, hogy jó vége lehet): akkor ismerjük fel a jelek, a mindennapi csodák mögött az élő Istent, aki mindezt végrehajtotta, aki mindezt nekünk megadta, és aki megtartott minket mind ez ideig.

Testvéreim, az úri imádságnak a végén, az ámen szócska előtt van még valami, amit csak úgy el szoktunk rebegni: „mindörökké”. Mit jelent az, hogy az ország, a hatalom és a dicsőség *mindörökké* az Úré? Természetesen most nem kezdek egy hosszú fejte-

getésbe a görög nyelv időfogalom-használatáról, de annyit jó, ha tudunk, hogy ez nem azt jelenti, amit a magyar nyelvben. Ez nem azt jelenti, hogy amit mi látunk magunk körül, az örökké, azaz végtelenül így lesz; hanem azt, hogy így lesz addig, amíg a látható világ törvényei érvényesek. Az év második felében vagyunk, közeledünk advent felé, s majd ha oda jutunk és kezünkbe vesszük Lukács evangéliumát, akkor figyeljünk az első fejezetben arra az igére, ami kijelenti, hogy az Úr Jézus születésével elkezdődik egy más időszámítás, mert örökké fog uralkodni, és uralkodásának nem lesz vége (Lk 1,33). Ha belelapozunk a Jelenések könyvébe, megtaláljuk azokat az igéket, amelyek arról szólnak, amikor majd az Úr új eget és új földet teremt, az idők végén (Jel 21). Amíg az idők be nem telnek, addig lesznek érvényesek ezek a törvényszerűségek. A mi Urunk örökké uralkodik, egészen addig, amíg az ítélet órája el nem jön; és mindannyian tudjuk, hogy eljön az a pillanat, amikor meglátjuk Őt, és ez a mi hitünk reménységének alapja. Imádságunk legvége ezt idézi emlékezetünkbe. Ne felejtsetek el, hogy Krisztus egészen biztosan visszajön, eljön az óra, amikor nekünk is számot kell adnunk.

Szeretett Testvéreim! Azzal kezdtem ezt az igehirdetést, hogy valahol mindannyian érezzük, hogy azon túl, hogy *„tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké”*, már nincs tovább. Persze megfogalmazódhat bennetek a kérdés, hogy mi ebben a jó hír, mi ebben az evangélium. Miért jó nekünk az, hogy az Úré mindez? Elsősorban azért, mert megszabadulhatunk nagyon sok hamis elvárásunktól, és ezeket magunk mögött hagyva

Mt 6,13

„Mert tied az ország...”

rengeteg csalódástól is. Ha tudjuk, hogy Isten kezében van minden a mi életünkben és a mi országunkban, akkor megtanuljuk helyén kezelni a dolgokat. Megtanuljuk ebből az ítéletre emlékeztető gondolkodásból azt, hogy a jegenyék nem nőnek az égig. Ne higgyük azt, hogy a mi látható, éppen aktuális problémáink szükségszerűen megmaradnak, és örökké megterhelnek. Nem. Ez ennek az igének a legfontosabb örömhíre. Megérthetjük belőle, hogy ha valóban Istennek adjuk át mindazt, amit cipelünk, ami nyomorít bennünket, ami alatt nyögünk, akkor végre fölegyenesedhetünk és fellélegezhetünk. Úgy, ahogy azt Jeremiás próféta kemény prófeciájában olvastuk a szárazságról. Nem jöttek meg az őszi esők, és már december van, és még mindig nem esik, és még mindig üresek a kutak és nincs miből meríteni... És akkor meghirdetik a böjtöt – aztán elmúlik a szárazság. Amikor az embernek eszébe jut, hogy mégiscsak Istennél kellett volna megmaradni, akkor jó, ha megőrzi ezt a felismerést magában. Mert Ő megmarad mellettünk. Ő elfoglalta az Őt megillető helyet az országolásban, a hatalomgyakorlásban, és a dicsőség egyedül Őt illeti meg. És ez nekünk, ha néha kellemetlennek is tűnik, de mégiscsak így jó. Ezért adjunk hálát neki, és magasztaljuk az Ő nevét. Az Atyának, a Fiúnak és a Szentlélek Istennek a nevében.

Ámen.

Imádkozzunk!

Mindenható Istenünk! Leborulunk Előtted, mert hallottuk igéd szavát. Leborulunk Előtted és dicsőséget adunk Neked, megüresítjük magunkat, és mindenünket, amink

van, áldozatul Eléd hozzuk. Istenünk, megvalljuk Előtted, hogy mennyire nehezünkre esik az életet színed előtt élni. Megvalljuk Neked, Urunk, hogy mi is elhisszük embereknek, hogy övék az ország, elhisszük másoknak, hogy hatalmuk van rajtunk, és hajlandóak vagyunk dicsőséget adni másoknak, sőt, szeretnénk, ha nekünk is dicsőségünk lenne. S most, Istenünk, azért könyörgünk Hozzád, hogy vedd el tőlünk mindezt az indulatot! Vedd el tőlünk, hogy láthassuk a Te nagyságodat, megérthessük a Te hatalmadat és megérthessük, hogy csak és kizárólag Nálad van jó helyen a mi életünk.

Mindenható Istenünk, hálát adunk Neked az elmúlt hét minden áldásáért. Hálát adunk Neked azért, amit felismerhettünk és megérthettünk a Te igédből. Hálát adunk Neked azért, mert a mi életünkben is, az elmúlt héten is, számtalan jelét adtad a Te akaratodnak. Amikor Téged dicsőítve fordulunk Hozzád, akkor azért könyörgünk, hogy soha ne hagyd, hogy megkopjon szívünkben a hála érzete mindezért. Könyörgünk, Istenünk, ne engedd, hogy megfélekedezzünk Rólad. Add, hogy járhassunk Veled, és járhassunk szeretetben, igazi közösségben egymással is.

Mindenható Istenünk, hálát adunk Neked, amiért meghallgatod könyörgésünk szavát. Ámen.

Dr. Hodossy-Takács Előd
lelkész, tanszékvezető egyetemi docens